

HANA YOUNIS

BITI KADIJA U KRŠĆANSKOM CARSTVU
RAD I OSOBLJE ŠERIJATSKIH SUDOVA U
BOSNI I HERCEGOVINI 1878.-1914.

Hana Younis

BITI KADIJA U KRŠĆANSKOM CARSTVU

RAD I OSOBLJE ŠERIJATSKIH SUDOVA U BOSNI I HERCEGOVINI 1878.-1914.

HISTORIJSKE MONOGRAFIJE

Knjiga 21

Izdavač:

Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju
Podgaj 6, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
<http://www.iis.unsa.ba>

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. Sedad Bešlija

Recenzenti:

Prof. dr. Fikret Karčić

Prof. dr. Zijad Šehić

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

28-745(497.6)"1878/1914"

YOUNIS, Hana

Biti kadija u kršćanskom carstvu : rad i osoblje šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini
: 1878.-1914. / Hana Younis. - Sarajevo : Institut za historiju Univerziteta, 2021. - 439 str. :
ilustr., tabele ; 25 cm. - (Historijske monografije ; knj. 21)
O autorici: str. 439. - Bibliografija: str. 394-400 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst. -
Summary ; Sažetak na arap. jeziku i pismu. - Registri.

ISBN 978-9958-649-40-0

COBISS.BH-ID 43445254

UNIVERZITET U SARAJEVU – INSTITUT ZA HISTORIJU

Hana Younis

BITI KADIJA U KRŠĆANSKOM CARSTVU

RAD I OSOBLJE ŠERIJATSKIH SUDOVA
U BOSNI I HERCEGOVINI 1878.-1914.

Sarajevo, 2021.

Mojj kćerki Mejsun

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
UVODNA RAZMATRANJA.....	13
I. ŠERIJATSKI SUDOVI U BOSNI I HERCEGOVINI	
NA RAZMEĐU CARSTAVA	23
Šerijat između Istoka i Zapada.....	23
Gdje i kad se formiraju šerijatski sudovi.....	34
Sud izvan suda.....	42
Kadije unutar političkih interesa	44
II. RAD ŠERIJATSKIH SUDOVA.....	73
Ovlasti i dileme kroz dokumente	73
Iz ugla stranki.....	82
<i>Porodično pravo</i>	82
<i>Nasljedstvo</i>	93
<i>Legalizacija potpisa</i>	98
<i>Ostali poslovi</i>	100
Jezik dokumenata šerijatskih sudova.....	105
III. ŠERIJATSKI SUDOVI KROZ BROJKE	129
Iskazi: ogledalo rada šerijatskih sudova	129
Glavni poslovni iskazi kotarskih ureda kao šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini za godine 1885.-1907., 1911. i 1913.....	142
IV. OSOBLJE ŠERIJATSKIH SUDOVA: KADIJE, VJEŽBENICI, PISARI.....	245
Osoblje šerijatskih sudova.....	245

<i>Zapošljavanje i napredovanje</i>	247
<i>Radni dan i premještanje</i>	266
Prava osoblja šerijatskih sudova	274
<i>Plate</i>	274
<i>Odsustvo s posla</i>	287
<i>Trajno stanje mira</i>	293
Udruženje šerijatskih sudaca	299
Pod lupom	301
Zaposlenici šerijatskih sudova.....	313
ZAKLJUČAK	359
الخلاصة	371
CONCLUSION	379
POPIS CITIRANIH IZVORA, LITERATURE I WEB-STRANICA	391
PRILOZI	403
POPIS PRILOGA	412
POPIS TABELA, DOKUMENATA I FOTOGRAFIJA U TEKSTU	412
INDEKS LIČNIH IMENA	417
INDEKS GEOGRAFSKIH POJMOVA	431
SPISAK SKRAĆENICA	437
O AUTORICI	439

PREDGOVOR

Oslikati život i rad osoblja šerijatskih sudova u periodu nakon 1878. godine bio je izazov koji me zaokupljao skoro cijelu deceniju. Upravo toliko je trajalo sakupljanje dokumenata za ovu do sada zanemarivanu temu. Nekada direktno, a ponekad indirektno u listovima arhivske građe otkrivala sam njihove želje i nadanja, materijalni status, bračno stanje, način razmišljanja i uklapanja u novi sistem. Analiza dokumenata povremeno me iznenađivala, povremeno bi me duboko rastužila, a povremeno i nasmijala ali činjenica je da me niti jedan od tih papira nije ostavio ravnodušnom, te da sam na kraju istraživanja ostala zaprepastena slikom o životu, radu i statusu osoblja šerijatskih sudova u periodu austrougarske okupacije i uprave. Iako je građa šerijatskih sudova u najvećem obimu zauvijek uništena, na osnovu dostupnih fondova pokušala sam oslikati svaki segment života i rada osoblja šerijatskih sudova. Tekst sam nastojala napisati da bude čitak i jasan kako stručnoj tako i široj čitalačkoj javnosti te da kroz slikovit svakodnevni život osoblja šerijatskih sudova malo bolje upoznaju jedan buran historijski period preplitanja istoka i zapada.

Knjiga je od ideje prerasla u konkretno djelo zahvaljujući podršci moje porodice, kolega i prijatelja. Posebnu zahvalnost dugujem recenzentima prof. dr. Fikretu Karčiću i prof. dr. Zijadu Šehiću koji su svojim konstruktivnim uputama i komentarima doprinijeli da knjiga bude bolja i jasnija. Zahvaljujem se hafizu prof. dr. Halilović Safvetu i njegovoj supruzi Muvedeti na detaljnom pojašnjenju mnogobrojnih fikhskih nedoumica sa kojima sam se susretala tokom pisanja. Zahvalnost dugujem i kolegama u Arhivu Bosne i Hercegovine, Arhivu Tuzlanskog kantona, Arhivu Hercegovačko-neretvanskog kantona, Historijskog arhiva Sarajevo i Gazi Husrev-begove biblioteke koji su uvijek imali strpljenja donijeti još kutija i pronaći još neki dokument. Mojim dragim kolegama iz Instituta za historiju koji su uvijek pronalazili vremena i volje saslušati sva moja velika

otkrića, ali i mnogobrojne dileme: dr. Dženiti Sarač-Rujanac, dr. Sanji Gladanac-Petrović, mr. Mehmedu Hodžiću, dr. Enesu Dediću i sada već rahmetli dr. Kemalu Bašiću. Posebno se zahvaljujem direktoru i uredniku dr. Sedadu Bešliji na izuzetno korisnim komentarima, uvijek spremnim riječima podrške kao i omogućavanju rada u Arhivima u Tuzli i Mostaru.

Iako je sve što napišemo odraz nas samih, ipak u mnogobrojne retke razmišljanja, analiza, zaključaka u mom tekstu utkana je nesebična podrška mog supruga koji je beskrajnim razumijevanjem pisanje učinio mnogo lakšim, kao i moje kćerke i zeta koji su, iako hiljadama kilometara daleko, uvijek bili uz mene spremni saslušati me i svojim entuzijazmom potaknuti da idem dalje. Teško mi je pronaći riječi kojima bih iskazala koliko sam im zahvalna na svemu; bez njih bi svaki moj rad bio besmislen.

"Ne nađe se nitko da posebno prouči i izpita poviest kadija i šeriatskog sudovanja u našim krajevima, te da to obradi i stavi u jednu izerpnu i zaokruženu radnju. U koliko je što o tom napisano, to je učinjeno onako uzput. A da bi to bio zahvalan i koristan posao i da bi s tim bila razjašnjena i druga važna pitanja naše poviesti, to je van svake sumnje."

Derviš Baturović (1944)

UVODNA RAZMATRANJA

Povlačenje Osmanske države s prostora Bosanskog vilajeta bio je jedan od presudnih događaja u njenoj historiji. U svakodnevnom društveno-političkom životu nakon toga ništa nije bilo isto. Šerijatski sudovi, stub i slika islamskog načina života i poretka, našli su se preko noći pod kršćanskim vladarom.

Mnogobrojne su teme koje su potpuno ili djelimično zanemarene u našoj historiografiji. Neke s ciljem, a neke iz objektivnih razloga. Jedna od njih je rad šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini u okrilju Austro-Ugarske monarhije, s posebnim akcentom na osoblje. Kako je bilo predstavljati islamske zakone u Austro-Ugarskoj monarhiji pitanje je kojim se historičari nisu detaljno bavili. Izostala je analiza njihove uloge u društveno-političkom životu ali i odgovor na pitanje statusa osoblja šerijatskih sudova te koliko su oni zaista bili ravnopravan dio državnih službenika i kakva su prava imali u tom statusu.

Šerijatske sudove kao pravne instance umnogome su obradili historičari prava. Značajan je broj nezaobilaznih radova koji se bave šerijatskim pravom i sudstvom u Bosni i Hercegovini u drugoj polovini 19. stoljeća pa sve do Prvog svjetskog rata. Nemjerljiv doprinos ovim temama u više studija i sinteza dao je Fikret Karčić.¹ Radove o ovoj temi pisao je i Enes Durmišević kao i Mehmed Bečić.² Iako je njihovo interesovanje usmjereno na pravni aspekt i zakonske okvire rada i djelovanja šerijatskih sudova, to je od izuzetne važnosti za sagledavanje kontinuiteta zakonskih okvira i ovlasti koje su kadije imale i za historiografiju.

Šerijatski sudovi i pojedine istaknute ličnosti također su povremeno bili u centru interesovanja religijskih tema.³ Kadijine odluke i njihovo tumačenje iz

¹ Karčić 2005a; Karčić 2005b; Karčić 2011; Karčić 1985; Karčić 2013.

² Durmišević 2008a; Durmišević 2004; Durmišević 2008b; Bečić 2017; Bečić 2015.

³ Tako u Leksikonu bošnjačke uleme možemo pronaći i osnovne podatke o pojedinim kadijama. Vidi: Mehmedović 2018.

islamske perspektive tema je kojom se bave uglavnom šerijatski pravници.⁴ Nemjerljiv doprinos na tom polju naročito je dao Džananović Ibrahim čije je djelo *Primjena porodičnog šerijatskog prava kroz praksu Vrhovnog šerijatskog suda* nezaobilazno za shvatanje ovog kompleksnog pitanja.⁵ Kada je riječ o islamskim naukama, neophodno je napomenuti da je jedan broj istraživača svoje radove posvetio kadijama. To se posebno odnosi na one kadije koji su se visoko penjali na vjerskoj hijerarhijskoj ljestvici ili su ostavili pisana djela vezana za religijske teme.⁶ Međutim, treba napomenuti da se ove monografije uglavnom odnose na period prije ili poslije austrougarske okupacije i uprave.

Kada je riječ o historičarima, oni su temu šerijatskih sudova i njihovog osoblja u austrougarskom periodu uglavnom zaobilazili ili su ih samo usputno u sklopu drugih tema spominjali.⁷ Zašto je to tako, teško je pojasniti. Međutim, ukoliko sagledamo građu iz koje bismo crpili svoje analize onda shvatimo da je to u jednu ruku i razumljivo. Građa šerijatskih sudova uglavnom je ili uništena ili nepristupačna. Jedina iznimka od više od 50 šerijatskih sudova predstavljaju šerijatski sudovi u Tuzli, Mostaru, Sarajevu i Livnu, ali i njihova građa je djelimično sačuvana i parcijalno dostupna. Najviše podataka o radu i djelovanju šerijatskih sudova i osoblja može se pronaći u građi Zemaljske vlade.⁸ Ta građa je djelimično obrađena, a samim tim i dostupna. S obzirom na to da je osoblje šerijatskih sudova direktno odgovaralo Zemaljskoj vladi, slika njihovog položaja u administrativnoj strukturi jasno se može iščitati iz ovih dokumenata. Nezaobilazan izvor u istraživanju ove teme također čine dokumenti Vrhovnog šerijatskog suda čija je građa također dostupna.⁹ Fond Vrhovnog šerijatskog suda obuhvata građu u periodu

⁴ Hasani 2014.

⁵ Džananović 2004; Džananović 1996.

⁶ Halilbegović 2000; Kasumović 1996; Kreševljaković 1955; Spahić / Lavić 2013; Begović 2007; Nakičević 2012.

⁷ Kod historičara se pomeni o šerijatskom osoblju svode uglavnom samo na kadije i to one kojih se tema koju obrađuju tiče. Čak i tu nemamo više podataka o njima, nego samo pomen imena. Tako Kreševljaković spominje nekoliko uglednih kadija koji su u vrijeme austrougarske okupacije imali zapaženu ulogu. U studiji o begovskom zemljišnom posjedu Kamberović spominje usputno i jednog kadiju Resulbegovića kao člana ove važne porodice. Jahić u knjizi o muslimanskom ženskom pitanju u Bosni i Hercegovini (1908-1950) također spominje nekoliko kadija usputno kao pobornika ili protivnika nekih odluka vezanih za pitanje žena. Vidi: Kreševljaković 1991, 175; Kamberović 2005, 427; Jahić 2017, 218, 151, 154, 272, 279.

⁸ Arhiv Bosne i Hercegovine (dalje: ABiH), Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu – Sarajevo (dalje: ZVS).

⁹ ABiH, Vrhovni šerijatski sud (dalje: VŠS).

između 1878. i 1946. godine. Iako hronološki relativno dug period u kojem se desilo više promjena u državno-pravnim okvirima i samom ustrojstvu zemlje, najobimnija sačuvana građa je iz vremena austrougarske okupacije i uprave, što je i logično s obzirom na to da su ingerencije šerijatskim sudovima u kasnijem periodu oduzimate, šerijatski sudovi marginalizirani, a na kraju i ukinuti. Svaki pojedinačni spis u tom fondu ima posebnu historijsku vrijednost, a sam fond spada u red neiscrpnih izvora za sagledavanje historijskih tokova i promjena tog burnog perioda u Bosni i Hercegovini. Pored arhivske građe pitanja koja su se nametala tokom pisanja mogla su se pratiti djelimično i kroz dnevnu i periodičnu štampu tog perioda. Štampa je predstavljala nezaobilazan izvor za sagledavanje odnosa javnosti prema šerijatskim sudovima i njegovom osoblju.

Poseban problem tokom istraživanja bio je nedostatak pojedinih dokumenata, zbog čega određena pitanja nismo uspjeli sagledati u potpunosti. Također, obim građe koja govori o osoblju šerijatskih sudova u fondu Zemaljske vlade predstavljao je veliki izazov. Stotine kutija samo sa šifrom sudskog osoblja trebalo je pregledati. Mnogobrojni dokumenti ručno pisani i prepravljani jednostavno se nisu mogli dešifrovati. Sličan problem imali smo i tokom dešifrovanja *Glavnih poslovnih iskaza kotarskih ureda kao šerijatskih sudova* s obzirom na to da su sve tabele pravljene, pisane i uvezivane ručno, od osobe koja je popunjavala zavisilo je i koliko je ona čitka. Određeni iskazi su izuzetno lijepo pisani i svaki podatak se jasno može pročitati, međutim, određene tabele su križane i ispravljane, i to uglavnom preko već napisanog teksta ili brojke, tako da je dešifrovanje brojeva i imena iz tih tabela bilo prilično komplikovano.¹⁰ I pored velikog broja dokumenata, o pojedinom osoblju šerijatskih sudova nismo uspjeli pronaći niti jedan podatak. Posebno je komplikovano bilo pronaći podatke o pisarima, pa su oni često ostajali samo s imenom ili prezimenom. Ponekad, nažalost, nismo uopšte uspjeli ustanoviti šta se desilo zaposleniku šerijatskog suda nakon prestanka spominjanja u dokumentima. Svaki podatak koji se nije uklapao iz štampe ili literature, pa i građe pokušali smo provjeriti iz više izvora i samo verzija koja se uklapala i iz više izvora ukazivala da je tačna postala je dio ovog popisa. Napra-

¹⁰ Koliko je nekada bilo teško dešifrovati brojke i imena, najbolje ilustruje podatak da godine 1889. službenik Vrhovnog šerijatskog suda koji je popunjavao tabelu *Glavni poslovni iskazi kotarskih kao šerijatskih sudova* na osnovu pojedinačnih godišnjih iskaza nije uspio dešifrovati ime pisara šerijatskog suda u Zvorniku, te je u originalnoj tabeli stavio tačkice i nekoliko slova koja je uspio pročitati.

viti popis osoblja bilo je izuzetno komplikovano iz više razloga. Prvo, pojedine osobe se spominju pod više imena, a neke samo stavljaju ime. Otkriti o kome je zapravo riječ i da li se radi o jednoj ili više osoba bilo je zaista dugotrajno, a često i uzaludno. Prezimena u ovom periodu također nisu ustaljena, pa pojedini daju sebi slobodu upisivanja prezimena u više verzija, ponekad potpuno različitih. Pisanje imena i neustaljenost prezimena te njihova promjena iz godine u godinu potpuno su zbunjujući. U prvim godinama nakon okupacije kadije, kao i ni drugo osoblje, ne spominju se osim u rijetkim sačuvanim dokumentima; trag da su postojali pronalazili smo u rijetkim dokumentima s njihovim štambiljem, koje smo dešifrovali, ali nažalost o tim kadijama uglavnom nismo uspjeli saznati ništa više.

Cilj nam je kroz ovaj tekst približiti realnu sliku života i rada osoblja šerijatskih sudova u jednom veoma burnom periodu, gdje su oni kao predstavnici islama postali dio državne službe jedne kršćanske monarhije. Stoga je predmet istraživanja ovog rada usmjeren ka radu šerijatskih sudova u praksi i životu njihovog osoblja u periodu kad oni u svojoj domovini predstavljaju nešto *nepoželjno*. Temu je bilo nemoguće sagledati bez komparativne, analitičke i statističke metode. Izabranim metodološkim pristupom smatramo da je tema, koliko je to moguće s obzirom na dostupnu građu, najautentičnije sagledana i zaokružena. Tema ovog rada jeste rad šerijatskih sudova, ali iz jedne druge perspektive, svakodnevne, kroz dokumente, konkretne brojke i lične zapise osoblja. Upoznati šerijatske sudove bez poznavanja kadija, vježbenika, pisara iz historijskog aspekta je nemoguće. Njihova uloga, položaj i odnos prema svakodnevnim društveno-političkim promjenama jeste realna slika rada i života obrazovanih muslimana u tom burnom periodu. Teme poglavlja i analize u tekstu nametnute su građom koja je u svom obilju sama ukazivala na mnogobrojna pitanja iz jednog potpuno novog ugla. Sigurni smo da skoro svako ime koje se nalazi u radu zaslužuje poseban osvrt. U tekstu smo pokušali baciti samo zraku svjetlosti na njihov rad i život.

U radu je ciljano izostala analiza Vrhovnog šerijatskog suda u Sarajevu jer smatramo da je ta institucija zaslužila posebnu studiju, a ne usputno pominjanje. Hronološki smo obuhvatili period od okupacije 1878. godine pa sve do 1914. godine i početka Prvog svjetskog rata. Rat je donio jednu potpuno novu sliku života i rada, te smo se u tekstu tu i zaustavili. Ovim rukopisom analizirane

su i otvorene direktno i indirektno mnogobrojne teme, ali je ključno bilo sagledati rad i ulogu ovih službenika u periodu kada oni predstavljaju nešto što je trebalo otići. Termine vježbenik, praktikant, naib (zamjenik), ali i nazive mjesta i gradova ostavili smo, koliko je to tekst dozvoljavao, autentične kako bi se slika prenijela što realnije.

Moramo istaći da smo dokumente za ovu temu, koja se sama jednostavno nametnula, tokom istraživanja za jedan drugi projekt, sakupljali više godina. Dokumenti su se jednostavno slagali i ukazali na jednu historiografsku šupljinu u odnosu prema osoblju šerijatskih sudova i njihovom radu u praksi. U tekstu su često citirani dokumenti jer samo njihov originalni izražaj u potpunosti pruža sliku tog vremena. U radu smo koristili uglavnom neobjavljenu i do sada nekoristenu arhivsku građu. Željeli smo upravo te dokumente pustiti da ispričaju i opišu svoje vrijeme konkretno i detaljno. Svjesni smo da se ovoj temi moglo pristupiti i na drugi način, te da su mnoge teme samo nagoviještene, ali cilj nam je bio iz potpuno drugačijeg ugla skrenuti pažnju na ovaj važan, a zanemareni aspekt u životu i radu jednog izuzetno bitnog dijela muslimanske inteligencije.

Pored *Uvoda*, *Zaključka*, *Priloga*, *Popisa izvora i literature*, *Indeksa imena i geografskih pojmova* tekst sadrži četiri osnovne cjeline u kojima smo tematski zaokružili formiranje i rad šerijatskih sudova ali i rad i život njihovog osoblja kroz dokumente.

Šerijatski sudovi u Bosni i Hercegovini na razmeđu Carstava, naslov je prve cjeline. Ona se dalje dijeli na četiri poglavlja. Prvo poglavlje nosi naslov *Šerijat između Istoka i Zapada* i u njemu ćemo iznijeti osnovne informacije o formiranju šerijatskih sudova i njihovom radu kroz historiju, a posebno u Bosanskom vilajetu pred kraj osmanske uprave. *Gdje i kad se formiraju šerijatski sudovi* je poglavlje u kojem se propituje njihovo otvaranje kao i prostor u kojem su se nalazili. Cilj je otvoriti vrata šerijatskih sudova i zaviriti u uslove rada i život unutar tih zidova. Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu, kao nasljednik Vilajetske vlade, preuzela je podjelu teritorije Bosne i Hercegovine, pretvorivši upravu sandžaka u okružnu oblast, a kadiluke u kotare. Na osnovu ove podjele formirani su u određenim kotarima i ispostavama šerijatski sudovi čija je viša instanca bio Vrhovni šerijatski sud u Sarajevu. Posebna pažnja je usmjerena na način formiranja šerijatskih sudova, njihovu izgradnju ali i izgled sudnice. S obzirom na to da se rad osoblja odvijao i izvan sudskih prostorija, neminovno

je bilo ukazati i na taj segment, kroz poglavlje *Sud izvan suda*. Posljednje poglavlje pod naslovom *Kadije unutar političkih interesa* govori o izmijenjenoj zbilji koja je nastala okupacijom Austro-Ugarske. Kakav je bio položaj kadija, da li su jednostavno otišli ili ne ukazat ćemo kroz konkretne primjere. Međutim, da bi to uradili neophodno je pojasniti kakva je bila uloga osoblja šerijatskih sudova, posebno kadija, u političkim promjenama krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Ključno pitanje je stoga šta se dešava sa osobljem šerijatskih sudova u tom burnom periodu i da li je postojao obostran ili jednostran utjecaj, njihov ili na njih, procesa koji su imali ključni značaj u historiji tog perioda. Pored toga, u ovom poglavlju posebna se pažnja posvetila odnosu vlasti prema njima od imenovanja reisul-uleme i pokreta za vjersko-prosvjetnu autonomiju do formiranja prvih muslimanskih političkih stranaka.

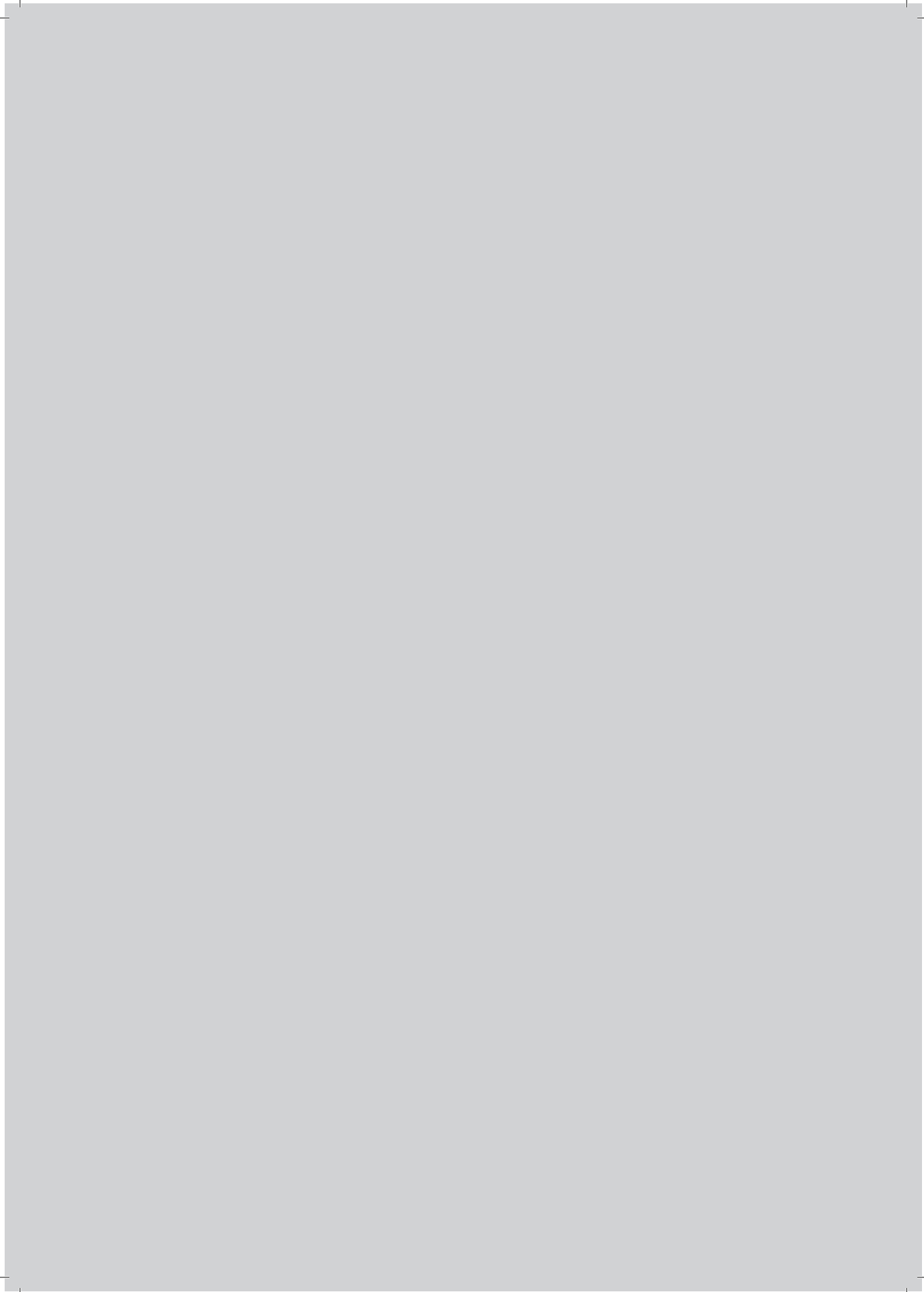
Druga cjelina nosi naslov *Rad šerijatskih sudova* i daje sliku o šerijatskim sudovima ali kroz konkretne primjere. Ova cjelina je podijeljena na tri poglavlja koja se tematski nadopunjuju. Prvo poglavlje *Ovlasti i dileme kroz dokumente* prikazuje kolika je konfuzija u ovlastima šerijatskih sudova postojala sve vrijeme austrougarske uprave. Zatim se posebna pažnja posvećuje tome kako je to izgledalo *Iz ugla stranki* kroz pitanja porodičnog prava, a posebno sklapanja braka, nasljedstva, legalizacije potpisa ali i ostalih problema. Kroz ovo poglavlje nameće se pitanje koliko su ovlasti bile ograničene šerijatskim, a koliko državnim pravilima? U sklopu brojnih nedoumica našlo se i pismo dokumenata koje je samo po sebi predstavljalo poseban problem, a posebno je analizirano u poglavlju *Jezik dokumenata šerijatskih sudova*.

Treća cjelina, *Šerijatski sudovi kroz brojke*, pokazatelj je koliko su sudovi radili kroz konkretne godišnje tabele svih šerijatskih sudova. U poglavlju *Iskazi kao ogledalo rada šerijatskih sudova* posebno su izloženi *Glavni poslovni iskazi kotarskih ureda kao šerijatskih sudova* koji jasno pokazuju da izvori sudske provenijencije predstavljaju neiscrpan, jedinstven i važan historijski izvor, a koji je nažalost često nepravedno zanemaren. Zbog mnogobrojnih obaveza, a povremeno i nemarnosti osoblja, pojedini godišnji iskazi su ostali pogrešni, te je neophodno ukazati gdje se te greške nalaze. Radi jasnije slike posebno su prezentovane *Tabele*, kao jasan pokazatelj rada i učinkovitosti svih šerijatskih sudova u periodu austrougarske okupacije i uprave.

Četvrta cjelina, *Osoblje: kadije, vježbenici i pisari*, govori o predstavnicima šerijatskih sudova. Ona u sebi kroz pet poglavlja: *Osoblje šerijatskih sudova*, *Prava osoblja šerijatskih sudova*, *Udruženje šerijatskih sudova*, *Pod lupom* i *Zaposlenici šerijatskih sudova*, pruža sliku o životu i radu kadija, vježbenika i pisara. Kakva su oni prava imali, a kakve obaveze, ključna su pitanja u ovoj cjelini. Način na koji su se zapošljavali, uslovi koje su morali ispunjavati te šta se desilo sa naslijeđenim osobljem iz osmanskog perioda posebno je analizirano. Kada je riječ o pravima izuzetno važno je bilo odgovoriti na pitanje kolike su plate imali, a kako bi slika bila jasnija, bilo je neophodno komparirati ih s drugim osobljem. Pored plate, postavljena su i pitanja odlaska u penziju, te da li porodica nasljeđuje penziju. Nužno je bilo ukazati i na pravo osoblja da se posebno organizuje. Tako smo se osvrnuli na pokušaj formiranja udruženja šerijatskih sudaca i vježbenika pred Prvi svjetski rat. S obzirom na sistem organizovanja državnih službenika i osoblja šerijatskih sudova kao njihovog dijela, nametnulo se pitanje njihovog kažnjavanja. Bez sagledavanja javnih i tajnih kleveta, disciplinskih kazni, prijava i ukora ovaj dio svakodnevnog života je nemoguće zaokružiti. Četvrto poglavlje je posebno važno jer sadrži imena cjelokupnog osoblja šerijatskih sudova u periodu 1878.–1914. godine, počevši od kadija pa sve do dnevnika. Iako se ovaj spisak može zasigurno dopuniti, pokušali smo doći do svakog imena koje građa i literatura pružaju. I ne samo to, željeli smo ostaviti bar podatak o tome šta im se desilo kad su napustili šerijatski sud u zadatom periodu.

Na kraju želimo napomenuti da čitalac ovog rada može steći utisak da je u tekstu previše detalja, primjera, imena, citata ali samo tako se moglo predočiti realno stanje, dozvoliti tim zaboravljenim ljudima da kažu kako je zaista bilo živjeti i nositi breme Šerijata u tom turbulentnom i za njih novom vremenu.

INDEKS LIČNIH IMENA

A

- Abbas**, pisar u Trebinju, 171, 314
- Abdul**, Ahmed Vehbi, 314
- Abdulah** Mula Ibrahim, **Vidi**: Ibrahimović/
Mula Ibrahim, Abdullah-Ševket ef.
- Abdurrahmanović**, Abdulah, 165, 169,
173, 177, 181, 185, 189, 314
- Abdurrezak/Abdurrezaković/Rezaković**,
Mehmed Ali ef., 183, 185, 191, 195, 199,
205, 209, 210, 217, 221, 225, 226, 231,
288, 289, 292, 314
- Adilagić**, Huse/Husejn, 177, 181, 314, 407
- Aganagić/Aganović**, Hašim ef., 145, 149,
153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 314,
349, 415
- Agić**, Salih Lutfullah, **Vidi** Salihagić/
Saliheffendić, Lutfulah
- Ahić**, Salih ef., 191, 195, 201, 205, 213,
217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 252,
261, 314, 351, 415
- Ahmetašević**, Hadži Muhamed, 56
- Ahmetović**, H. dnevničar, 241, 314
- Ajanović**, Hasan, 151, 157, 161, 165, 169,
173, 177, 181, 185, 189, 191, 197, 199,
203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231,
235, 239, 290, 314
- Ajanović**, Sulejman ef., 48, 165, 167, 171,
175, 179, 185, 189, 191, 195, 199, 203,
207, 210, 215, 303, 315
- Alagić**, Ibrahim-Fevzi, 193, 197, 201, 205,
209, 213, 217, 221, 225, 257, 258, 315
- Alajbegović**, Ibrahim Hadži Salih ef., 55,
56, 57
- Alajbegović**, Numan ef., 111, 143, 147,
151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 249,
268, 315, 413
- Alajbegović** Osman ef., **Vidi** Alajbegović,
Numan ef.
- Aličehić**, Hafiz Ibrahim, 193, 315, 321
- Aličić**, S. Ahmed, 24, 25, 394
- Alić**, Mustafa ef., 205, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 233, 235, 239, 262, 289, 290,
291, 306, 315
- Aliefendić**, hadži Omer ef., 149, 153, 155,
159, 163, 167, 171, 177, 181, 185, 189,
193, 197, 201, 203, 315, 323
- Aliefendić**, hadži Osman, **Vidi** Aliefendić,
hadži Omer ef.
- Aliefendić** Hafiz, **Vidi** Hadžiefendić, H.
Hafiz Hasan ef.
- Aliefendić**, Mehmed, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 315
- Alihodžić**, Alija, 161, 315
- Alijagić**, Avdaga, 291
- Alikadić**, Ibrahim ef., 173, 315
- Altaras**, Santo, 302
- Altias/Attias**, Jusuf, 181, 185, 189, 193,
197, 316
- Andrassy**, Gyula, 50
- Arnaut**, Jakub ef., 143, 147, 316
- Arnautović**, Emina, 271

Arnautović, Ibrahim ef., 145, 147, 153, 157, 161, 167, 169, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 316

Arnautović, Šerif ef., 78, 80, 311, 312

Aršinović, Zaim, 145, 149, 153, 316

Atanasović, Dimitrije, 94

Atiković, Hafiz Salih ef., 225, 229, 233, 316

Atiković, Ibrahim ef., 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 316

Avdagić, Ali Sabri, 316

Azabagić, H. Mehmed Teufik, 145, 149, 312, 316, 347, 399, 415

B

Babahmetović/Babahmedović, Ali-Riza ef., 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 281, 316, 323, 407

Babić, Emil, 129

Babović, Fehim-aga, 308

Babović, Jusufaga, 308

Badnjević, Hašim-beg, 260, 306

Bahtijarević, Muhamed/Mehmed/Mahmud ef., 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 241, 262, 282, 316

Bajrić/Brajić, Šemsi/Šemso ef., 165, 169, 173, 177, 181, 185, 316

Bajrić, Derviš ef., 210, 215, 316

Bajrić, Husein, 145, 153, 155, 159, 165, 169, 316

Bakal, Mustafa, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 316

Bakibegović, Mehmed ef., 46, 249, 317, 348, 415

Baralić, Abdulah, 62

Bašagić, Safvet-beg, 24, 259, 280, 394

Bašić, Kemal, 10

Bausmann, politički činovnik, 267

Bečirević, Mehmed, 99

Bečirević (rod. Zečević), Esmā, 99

Beč (Wien), 33, 88, 246, 249, 394, 398

Bečić, Mehmed, 13, 26, 29, 31, 33, 76, 79, 268, 394

Begić, Šaćir/Šakir ef., 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 282, 309, 317, 323

Begović, Nedim, 14, 394

Begtašević, Sulejman ef., 37, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 251, 253, 285, 317

Begtović, Ubru, 267

Behlilović, Mustafa, 55

Behmen, Mustafa, 77

Benko, Isidor, 53

Berbić, Mustafa ef., 217, 221, 225, 229, 233, 235, 239, 262, 317

Bertossi, Oskar, 77

Beširević, Hasan ef., 219, 223, 229, 233, 235, 239, 262, 317

Bešlija, Sedad, 10, 399

Bezecny, J., 77

Bilalović, Mustafa ef., 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 317

Bilović, Mustafa, **Vidi** Bilalović, Mustafa ef. **Biograd**, 55

Bogičević, Vojislav, 52, 391

Bogišić, Valtazar, 27, 392

Brajić, Asim ef., 113, 219, 223, 225, 229, 233, 237, 241, 262, 271, 317, 351, 413, 415

Bukvica, Mustafa ef., 197, 201, 213, 217, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 274, 317, 351, 415

Bukvica, Smail ef., 183, 187, 193, 197, 201, 205, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 241, 261, 301, 317

- Bukvica**, Sulejman ef., 300
- Bulbulović**, Mehmed Nedžati, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 296, 318
- Bušatlić**, Hafiz Ajni Abdullah ef., 189, 191, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 235, 241, 261, 301, 318, 397
- Bušatlić**, Hilmi ef., 183, 318
- Buturović**, Ahmed, 231, 235, 241, 263, 270, 318, 352, 415
- Buturović**, Derviš, 11, 239, 318, 351, 394, 409, 415
- C**
- Cvitković**, Mihajlo, 187, 318
- Č**
- Čabo**, Mehmed Alija, 41
- Čadordžić**, Ibrahim, 318, 352, 415
- Čakić/Čekić**, Hafiz Mustafa Sidki ef., 193, 197, 199, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 223, 226, 233, 235, 241, 262, 292, 318
- Čakić/Čokić** Ibrahim ef., *Vidi* Čakić/Čekić, Hafiz Mustafa Sidki ef.
- Čaršimamović**, Hilmi ef., 219, 225, 229, 233, 237, 241, 258, 262, 292, 318, 409
- Čaušević**, Ali-Riza/Alija, 199, 203, 318
- Čaušević**, Džemaludin ef., 78, 79, 80, 107, 258, 276
- Čaušević**, Omer, 163, 318
- Čehaić**, Hafiz Husein ef., 36, 37, 109, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 292, 306, 319
- Čehaić**, Mehmed eff., 145, 149, 319
- Čelinković**, Ibrahim, 123, 414
- Čevija/Đevka**, E., 87
- Čirkinagić/Cirkinagić**, Ali-Riza ef., 145, 149, 153, 155, 159, 163, 167, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 319
- Čohadić-Čohodžić**, Rasim ef., 187, 193, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 229, 233, 235, 239, 241, 261, 319
- Čokić**, Ahmed, 286
- Čolić**, Marko, 161, 173, 177, 181, 185, 319
- Čugarović**, Sulejman, 145, 149, 153, 319
- Ć**
- Ćenanović**, Galib ef., 217, 221, 225, 229, 233, 235, 241, 262, 305, 319
- Ćerimović**, Ali ef., 187, 193, 195, 199, 203, 207, 210, 217, 219, 225, 229, 231, 235, 239, 261, 271, 319, 394
- Ćišić**, Muhamed ef., 149, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 189, 319, 407
- Ćoralić**, Smail, 161, 319, 407
- Ćosović/Ćesović**, Mehmed/Muhamed ef., 195, 199, 203, 207, 210, 215, 221, 225, 229, 233, 235, 239, 261, 273, 320
- D**
- Dadić**, Smail ef., 77, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 262, 320
- Dafert**, Franz, 77
- Damjanović**, Ilija, 157, 161, 165, 320
- Dedić**, Enes, 10
- Defterdarević**, kajmekam, 83
- Degan**, V. Đuro, 94, 394
- Delić**, Jahja ef., 226, 231, 235, 237, 239, 254, 255, 256, 263, 281, 305, 306, 320, 352, 415
- Deljković**, Hafiz Osman, 185, 320
- Demirović**, Salih ef., 197, 201, 205, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 320, 352, 415
- Dimitrijević**, Branka, 40, 394
- Dizdarević**, Aga, 120, 414

Dizdarević, Alija/Ali-Riza ef., 191, 195, 199, 203, 207, 210, 221, 225, 229, 231, 235, 239, 261, 286, 320, 407, 409

Dizdar, Muhamed ef., 77, 213, 217, 221, 225, 229, 320

Dodigović, Mehmed, 320

Dogladović, Asim, 181, 320

Donia, J. Robert, 25, 54, 394

Drača, Halil, 185, 320

Drljević, Alaga/Aliaga/Ale, 62, 143, 147, 151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 308, 321

Drljević, Nefisa-hanuma, 62

Duadžić/Duvadžić, Abdullah-Zuhdi ef., 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 235, 241, 261, 279, 321

Dubinović, Mustafa-Hilmi ef., 56, 81, 100, 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 171, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 281, 311, 321

Dudić, Tahir, 35

Duracković Mahmud, **Vidi** Duračković, Muhamed/Mahmut ef.

Duračković/Durašković Junus ef., 157, 161, 165, 169, 173, 328

Duračković, Muhamed/Mahmut ef., 112, 159, 163, 167, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 294, 321, 413

Durmišević, Enes, 13, 28, 30, 45, 51, 54, 57, 58, 73, 82, 105, 249, 250, 266, 395

Dž

Džabić, Ali Fehmi ef., 55, 57, 338, 397

Džananović, Ibrahim, 14, 28, 29, 395

Džanhodžić, Ibrahim ef., 213, 217, 221, 225, 226, 231, 237, 241, 261, 321, 353, 409, 415

Džumhur/Gjumhur, Sadik ef., 161, 163, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 279, 286, 322, 407

Džuzel, Smail, 58, 302

Đ

Đonlagić/Đunlagić/Gjunlagić/Gjonlagić, Abdulah ef., 145, 147, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 322, 350, 415

Đonlagić/Gjonlagić, pisar u Tešnju, 153, 155, 322

Đozić/Gjozić, Hadži Husein/Mustafa ef., 145, 149, 153, 322

Đulbegović, Omer, 173, 322

Đulić, Muhamed ef., 145, 157, 161, 163, 322, 323

Đumišić, pisar u Bosanskoj Dubici, 185, 322

E

Efendić, H. dnevničar u Tuzli, 241, 322

Egrić, H. Hafiz Salih ef., 193, 197, 201, 203, 207, 213, 217, 221, 233, 239, 322

Ehli Islam, 311, 395

Eichler, Eduard, 33

Ekić, Ahmed/Ahmet ef., 145, 149, 153, 155, 159, 163, 167, 171, 177, 179, 183, 187, 191, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 322

Elezar, Juso, 294

F

Fehimović, Hafiz Jusuf, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 322

Fejzagić, Hafiz Bećir ef., 205, 209, 213, 323

Fidahić, Selim, 323

Fjundik, Manojlo, 54
 Fočević Galib ef., **Vidi** Fočović, Ibrahim ef.
 Fočić, Ibrahim ef., 52
 Fočović, Ibrahim ef., 267, 323
 Franjo Josip, 33, 46, 51, 58, 264, 338

G

Galib, Mehmed, 145, 323
 Galijašević - Galijaš, Hašim, 159, 163, 323
 Giković, Ibrahim ef., 177, 323
 Gjulić Muhamed ef., **Vidi** Đulić, Muhamed ef.
 Gladanac-Petrović, Sanja, 10
 Glišić, Jovo, 94
 Gluhić, Hulusi Omer, 247, 323
 Gluszak, Wenzel, 77
 Gluwczeski, sudbeni vijećnik, 33
 Grebeljak, Šaćir ef., 143, 323
 Grebo, Muharem, 143, 147, 151, 323
 Gušić, pisar u Srebrenici, 237, 241, 323

H

Hadić, Hasan, 252
 Hadžiahmetović, Rizaali,
Vidi Babahmetović/Babahmedović, Ali-Riza ef.
 Hadžialiefendić, Omer, **Vidi** Aliefendić,
 hadži Omer ef.
 Hadžibegić, Salih, 241, 323
 Hadžibegović, Iljas, 44, 53, 62, 290, 395
 Hadžić, Abdulah, 323, 353, 415
 Hadžić, Hamza, 323
 Hadžić, H. Osman-Nuri ef., 143, 147, 155,
 159, 165, 169, 173, 177, 179, 183, 187,
 323
 Hadžić, Ibrahim ef., 118, 215, 219, 223,
 226, 231, 262, 324, 353, 414, 415
 Hadžić, Mujaga, 103
 Hadžić, Mustafa, 324
 Hadžić, Smail ef., **Vidi** Hodžić, Smail ef.

Hadžić, Smail Ragib eff., **Vidi** Ragibkadić,
 Ismail
 Hadžidedić, Mustafa, 199, 203, 324, 407
 Hadžiefendić, H. Hafiz Hasan ef., 55, 78,
 81, 100, 145, 149, 151, 157, 161, 163,
 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197,
 256, 295, 315, 324
 Hadžijahić, Hadži hafiz Džemaludin, 397
 Hadžimahović, Husejin ef., 213, 324
 Hadžimehmedagić, hadži Ali, 324
 Hadžimehmedagić, vježbenik u Bijeljini,
 324
 Hadži-Omeragić/H. Omeragić, Šakir/Šaćir
 ef., 169, 173, 177, 181, 185, 193, 323,
 324
 Hadžiomerović, Mehmed, 324, 353, 415
 Hadžiomerspahić, Muhamed / Mehmed
 ef., 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191,
 195, 199, 203, 207, 210, 215, 311, 324
 Hadžiselimović, Omer, 31, 50, 395
 Hafiz Abid, 305
 Hafiz Hasan, **Vidi** Hadžiefendić, H. Hafiz
 Hasan ef.
 Hafiz Mehmed ef., pisar u Gradačcu, 324
 Hafizović, Abdullah ef., 181, 185, 189,
 191, 195, 199, 203, 209, 213, 217, 221,
 225, 229, 233, 324
 Hafizović, Ejub-Šakir/Šaćir ef., 52, 143,
 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175,
 179, 183, 187, 278, 325, 349, 415
 Hafizović, Galib ef., 225, 229, 233, 237,
 239, 262, 325
 Hafizović, Hafiz Lutfullah ef., 143, 147,
 151, 157, 161, 165, 169, 171, 175, 181,
 185, 189, 325
 Hafizović, Muhidin, 325
 Hafizović, Naim ef., 209, 213, 217, 221,
 325
 Hafizović, Nurudin, 40, 50, 52, 325

- Hafizović**, Osman ef., 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 325
- Hafizović**, Sejfulah, **Vidi** Hafizović, Hafiz Lutfullah ef.
- Halačević**, pisar u Sarajevu, 241, 325
- Halilbašić**, ?, 55
- Halilbegović**, Nihad, 14, 279, 395
- Halilović**, Alija, 325
- Halilović** (Hadžihalilović), hadži Hasan, 233, 241, 259, 263, 325
- Halilović**, Mustafa ef., 77, 225, 226, 231, 235, 239, 262, 295, 325, 354, 415
- Halilović**, Muvedeta, 9
- Halilović**, Safvet hfz., 9
- Hamdi**, Mustafa, 326
- Handžić**, Mehmed, 24, 25, 46, 304, 395
- Handžić**, Mustafa, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 241, 257, 285, 326
- Harunagić**, Hasan ef., 153, 326
- Hasani**, Mustafa, 14, 318, 319, 395
- Hatibović**, Derviš, 235, 239, 326
- Hatibović/Hatipović**, Ismail/ Smail Hafiz ef., 145, 149, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 326, 331, 407
- Hatibović**, Hilmi ef., 78, 112, 183, 187, 193, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 261, 300, 301, 326, 354, 413, 415
- Hatmalija/Hatmanlija**, Salih ef., 145, 147, 151, 157, 326
- Hauptmann**, Ferdo, 53
- Havliček**, Josef, 77
- Haznadarević**, Hamdi, 183, 326
- Haznadarević**, Lutfi – Lutfullah ef., 143, 147, 151, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 326
- Haznadar**, Hasan eff, 145, 326
- Hifzi** Osman, **Vidi** Sadiković, Hafiz Osman
- Hilmi**, Abdul Hamid, 314, 348, 415
- Hilmi**, Husejn/Husni ef., 145, 149, 153, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 308, 326
- Hilmi**, Mustafa, 45, 52, 248
- Hodžić**, Alija, 326
- Hodžić** Ali Muhamed, **Vidi** Muhamedhadžić, Ali ef.
- Hodžić/Hadžić** Hafiz Mustafa ef., 113, 145, 149, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 326, 327, 407, 414
- Hodžić**, Ibrahim, 237, 241, 327
- Hodžić**, Mehmed, 10, 40
- Hodžić**, Mustafa, 237, 241, 327
- Hodžić**, Smail ef., 147, 185, 189, 193, 195, 199, 203, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 283, 310, 311, 324, 327
- Hodžić**, vježbenik u Bosanskoj Krupi, 239, 327
- Hodžić**, vježbenik u Tešnju, 327
- Hornagić**, Hasan ef., 165, 327
- H. Osman Šaćir** ef., **Vidi** Hadži-Omeragić / H. Omeragić, Šakir/Šaćir ef.
- Hrasnica**, Mahmud-beg, 260
- Hubić**, Salih, 145, 147, 151, 327
- Huković**, Salih, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 285, 327
- Hulusi**, Mehmed, 260, 275
- Hurembegović**, dnevničar u Gradačcu, 235, 327
- Hurić**, dnevničar u Gradačcu, 239, 327
- Hurić**, Osman, 149, 327

I

- Ibrahim** ef. (kadija iz Ključa), 133
- Ibrahimović**, Husein ef., 52
- Ibrahimović/Mula Ibrahim**, Abdullah-Ševket ef., 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 314, 327
- Ibrulj**, Muhamed ef., 96

Ibrulj, Mustafa, 96, 237, 239, 256, 327
İhsanoğlu, Ekmeleddin, 23, 24, 73, 247, 275, 396
Imamović, Almasa, 287
Imamović, Emin, 167, 171, 175, 179, 327
Imamović, Enver Riffet, 229, 233, 237, 262, 305, 328
Imamović, Ešref ef., 223, 226, 231, 235, 241, 262, 301, 328, 409
Imamović, Husni ef., 328
Imamović, Idris/Idriz ef., 145, 149, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 328
Imamović, Junus, 143, 147, 328
Imamović, Mustafa, 31, 45, 50, 51, 52, 54, 57, 59, 62, 82, 83, 396
Imamović, Omer Rušdi ef., 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 179, 183, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 277, 278, 287, 328
Imamović, Omer Vasfi, **Vidi** Imamović, Omer Rušdi ef.
Imamović, Osman ef., 187
Isaković, Hava, 310
Islamović, Mustafa, 229, 233, 328
Islamović, Osman ef., 145, 328

J

Jahić, Adnan, 14, 396
Jakić, Hafiz, 239, 328
Jamaković, Mustafa, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 328, 345
Jekimović, dnevničar u Livnu, 235, 328
Jelovac, Fatima, 123, 414
Jesenković, Abdulah ef., 98, 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 241, 299, 328, 347, 415
Jesenković, pisar u Rogatici, 328
Joldić, Husejin/Husein/Hasan Husni ef., 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 328, 409

Jurinović, Anton, 77
Jusufhodžić, Smail ef., 223, 229, 233, 237, 262, 329
Juzbašić, Dževad, 53, 106, 396

K

Kadić, Hasan, 60, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 241, 261, 301, 329, 354, 415
Kadić, Husein/Hasan-Ihsan ef., 153, 155, 161, 165, 169, 173, 210, 215, 229, 233, 237, 329
Kadić, Ibrahim ef., 179, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 279, 282, 286, 307, 329
Kadić, Muhamed Enveri, 45, 260
Kadić, Naim, 415
Kadić, Naim ef., 221, 225, 229, 233, 237, 241, 262, 329, 355
Kadić, Osman ef., 153, 329
Kafadarević, Asim, 329
Kajtaž, Derviš Omer Hulusi, 329
Kállay, Benjamin, 51, 52, 53, 56, 61, 275, 278, 367, 387
Kaljić, Ahmed, 100
Kaljić, Ahmet, 100
Kaljić (rođ. Prdovac), Fata, 100
Kamber, Hasan, 310, 311
Kamberović, Husnija, 14, 396
Kapetanović, Alibeg, 125, 415
Kapetanović, Hamdibeg, 122, 414
Kapetanović, Hilmibeg, 95
Kapetanović, Mehmed Alija, 241, 329
Kapetanović, Mustafabeg, 114, 260, 414
Kapić, Jakuf, 191, 195, 329, 407
Kapidžić, Hamdija, 45, 46, 50, 51, 83, 396
Kapović, J., član Vrhovnog suda, 129
Karabdić, Ševki ef., 225, 226, 231, 237, 239, 262, 330, 355, 416

- Karabeg**, Muhamed ef., 78
- Karačković**, dnevnikař u Trebinju, 241, 330, 410
- Karčić**, Fikret, 9, 13, 25, 26, 28, 29, 51, 58, 75, 80, 82, 94, 396, 397
- Kasumović**, Azra, 14, 318, 397
- Kaukčić**, Gani ef., 46, 47, 49, 330
- Kemura**, Ibrahim, 45, 54, 62, 280, 397
- Kerenović**, Ahmet(d) ef., 145, 330
- Kerenović/Karamanović/Karanović**, Muharem, 145, 149, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 330
- Kevro**, Edita, 107, 397
- Kobić**, Arif, 283
- Konjićanin**, Osman ef., **Vidi**: Šahinović, hadži Osman ef.
- Korkut**, Derviš, 330
- Korkut**, H. Munib ef., 57
- Korkut**, Sakib, 225, 233, 258, 330
- Kosović**, Ali Riza ef., 143, 147, 151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 330
- Kosović**, Ragib, 62, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 241, 261, 301, 330
- Kovačević**, Salih, 55, 397
- Kraljačić**, Tomislav, 51, 52, 53, 62, 275, 278, 312, 397
- Kratina**, Ibrahim ef., 177, 181, 185, 330
- Krcsmarik**, Ivan, 78
- Krehić**, Muhamed ef., 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 261, 330
- Kreso**, Mehmed/Muhamed ef., 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 331
- Kreso**, Sejdaga, 308
- Kreševljaković**, Hamdija, 14, 397
- Kruszelnicki**, Franjo vitez, 74, 95, 248, 263, 265, 268, 275, 286, 290, 303, 309, 397
- Kulenović**, Đaferbeg, 38
- Kulenović**, Pašaga, 42
- Kulović**, Uzejr, 197, 201, 205, 209, 217, 221, 225, 331
- Kunaković**, Salih, **Vidi** Kurahović, Salih ef.
- Kundur/Kundurović**, Ibrahim ef., 143, 147, 155, 159, 163, 173, 177, 181, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 279, 280, 331
- Kurahović**, Salih ef., 201, 205, 209, 331
- Kurbalija**, pisar u Glamoču, 195, 331
- Kurda**, Ibrahim aga, 55
- Kurspahić**, Selim, 143
- Kurto**, Hadži Muhamed ef., 55
- Kuster**, J., član Vrhovnog suda, 129
- Kušić**, Hasan, 85
- L**
- Lađarević**, Mehmed, 189, 191, 195, 331
- Laden**, kotarski sudac, 310
- Lapenn**, Luigi, 33
- Latifović**, Hafiz Smail ef., **Vidi** Hatibović/Hatipović, Ismail/ Smail Hafiz ef.
- Lavić**, Osman, 14, 316, 399
- Lazarević**, Nikola, 77
- Lemeš**, Ibrahim ef., 187, 191, 195, 199, 205, 209, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 241, 261, 278, 301, 331
- Lis**, J. Tomas, 49, 53, 397
- Lojo**, Hafiz Šaban, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 331
- Lojo**, Rašid, **Vidi** Lojo, Hafiz Šaban
- Lukšić**, Sejfuddin ef., 85, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 332
- M**
- Machek**, Ferdinand, 278
- Maglajić**, Muhamed ef., 231, 235, 239, 263, 332, 355, 416

- Mahić/Makić/Muhić**, H. Hafiz Hašim ef., 179, 185, 189, 193, 195, 199, 203, 207, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 258, 332, 410
- Mahmudčehaić/Mehmetčehaić/Mahmud-Čehaić**, H. Šaćir/Šukri ef., 40, 145, 149, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 201, 203, 207, 210, 215, 219, 225, 229, 233, 280, 281, 332
- Malkić**, Hafiz Sulejman ef., 223, 226, 231, 235, 239, 327, 332, 409
- Mehinagić**, Arif ef., 149, 153, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 181, 185, 189, 191, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 332
- Mehmedagić/Hadžimehmedagić**, Hafiz Asim ef., 233, 237, 239, 263, 333, 354, 415
- Mehmedagić/Hadžimehmedagić** Hasan ef., 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 263, 333
- Mehmedagić**, Sulejman, 241, 332
- Mehmedagić**, Zaim, *Vidi* Muminagić, Zaim
- Mehmedbašić**, Ahmed, 246
- Mehmedbašić**, Osman ef., 207, 210, 215, 225, 229, 233, 235, 239, 262, 290, 333, 356, 416
- Mehmedbašić**, Zulfikar ef., 183, 187, 195, 199, 203, 207, 210, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 261, 270, 307, 333, 410
- Mehmedbegović**, Husein/Hasan ef., *Vidi* Mehmedagić/Hadžimehmedagić Hasan ef.
- Mehmed** Nezir ef., 52
- Mehmedović**, Ahmed, 13, 62, 398
- Mehulić**, Murat, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 259, 333
- Memišević**, Ehlimana, 23, 27, 398
- Mešanović**, Agan, 235, 333, 355, 416
- Mešić**, Ademaga, 60, 280
- Midžić**, Jusuf ef., 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 261, 301, 334
- Mihajlović**, J., član Vrhovnog suda, 129
- Mihajlović**, M., vlasnik hotela Evropa u Tuzli, 39, 40
- Mikić**, Đorđe, 265, 398
- Miličević**, Đorđe, 175, 179, 183, 334
- Minchini**, James, 31
- Miralem**, Hamza-beg, 274
- Muderizović**, Riza ef., 189, 334
- Muezinović** (Sapnjaković), Muzaffer Mustafa, 153, 193, 197, 201, 205, 334, 341
- Muftić**, Fehima, 287
- Muftić**, Hafiz Abdulkadir, 207, 210, 215, 219, 334
- Muftić**, Hašim, 237, 241, 334
- Muftić**, Hazim ef., 199, 207, 219, 223, 226, 231, 239, 262, 273, 334, 356, 409, 416
- Muftić**, Hifzi ef., 40, 189, 197, 201, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 241, 279, 334
- Muftić**, Hifzi ef., vježbenik u Sarajevu, 334
- Muftić**, Hilmi ef., 187, 191, 334
- Muftić**, Ismet, 241, 334
- Muftić**, Muhamed ef., 237
- Muftić**, Ragib ef., 35, 145, 149, 153, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 287, 334
- Muftić**, Salih ef., 56, 59, 223, 226, 231, 235, 237, 335
- Muhamedhadžić**, Ali ef., 145, 149, 153, 157, 161, 165, 326, 335
- Muhamedhodžić**, Mustafa ef., 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 335
- Muhedinović**, Derviš Šukri, 226, 231, 235, 239, 262, 335

Muhibić, Jusuf, 335
Mujagić, Ćamil ef., 205, 213, 217, 221, 229, 233, 237, 241, 262, 335, 356, 416
Mujagić, Muhamed ef., 229, 233, 237, 262, 267, 268, 335, 357, 416
Mujezinović, Ajiša, 296
Mujezinović, Mustafa, 117, 197, 199, 205, 209, 213, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 290, 335, 414
Mujkanović, Ibrahim, 121, 414
Mulabdić, Edhem, 27, 57, 62, 398
Mulabdić/Mulavdić, Ibrahim Naili ef., 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 335, 349, 415
Mulalić, Hafiz Mehmed, 237, 241, 336
Mula-Mehmedović, Hamid ef., 219, 223, 304, 336
Mulamujić, Osman ef., 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 336
Muminagić, Abdulah ef., 96
Muminagić, Memnuna, 99
Muminagić, Muhamed ef., 99, 233, 237, 241, 336
Muminagić, Zaim, 61, 205, 209, 213, 217, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 262, 263, 281, 307, 308, 332, 336, 356, 416
Musić, pisar u Bosanskom Novom, 183, 336
Mustović, Adem-aga, 308
Mušić, Hafiz Omer, 398
Mušić, Muhamed ef., 203, 207, 210, 215, 223, 226, 231, 241, 262, 336, 357, 409, 416
Mutapčić/Mutabčić, Salih ef., 74, 95, 167, 171, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 248, 261, 263, 265, 268, 275, 279, 286, 290, 303, 309, 311, 336, 357, 397, 416
Mutapčić, Osman ef., 197, 199, 336

N

Nadarović, Lutfi Abaz, 157, 336
Nakičević, Omer, 14, 398
Nametak, Alija, 312, 398
Nikolić, Luka, 308
Nikšić, Ahmed ef., 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 298, 336
Nuri, Osman ef., pisar u Brčkom, 145, 336

O

Omanović, Ešref, 337
Omerhadžić/Omerhodžić, Mehmed Ćamil ef., 47, 169, 173, 177, 181, 183, 187, 193, 197, 205, 209, 213, 302, 337, 416
Omerhodžić, Ismail/Smail Hakki ef., 145, 151, 157, 165, 167, 171, 175, 337
Omerhodžić, Muhamed, 193, 197, 201, 205, 209, 337
Omerović Hadži/Hadžiomerović, Sadik ef., 207, 210, 215, 219, 223, 229, 233, 235, 239, 262, 305, 306, 337, 409
Omerović, Hilmi Mustafa ef., 45, 55, 84, 304, 362, 382
Omersoftić, Nazif, 229, 337
Omić, Mustafa, 195, 337
Osmanagić, Hafiz Isa ef., 55, 56, 124, 143, 147, 151, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 275, 337, 414
Osman ef., pomoćnik, 155
Osman I, emir, 23
Osmanović/Omanović, Smail, 185, 189, 191, 210, 215, 337, 407, 409
Ovčina, Avdaga, 308

P

Pandža, Muhamed ef., 55, 56
Paralić/Saračić, Hašim, 171, 175, 179, 337

- Paržik**, Karl (Pařík Karel), 40, 394
Pašalić, Mehmed, 337
Pavičić, Franjo, 167, 337
Pavlović, Albert, 129
Pelidija, Enes, 334, 398
Pitha, Anton, 278
Pitić, Hakki ef., 189, 193, 337
Pitki, Antun, 40
Popović, Manojlo, 171, 337
Pozderac, Hasan ef., 52, 276, 277, 278, 338
Prčić, Raik Osman eff., **Vidi** Prčić, Osman ef.
Prčić, Osman ef., 55, 56, 57, 145, 149, 153, 155, 159, 338, 381
Predović, N., član Vrhovnog suda, 129
Prešlja, Mehmed ef., 185, 338
Prohić, Ali Riza ef., 173, 175, 179, 185, 189, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 237, 261, 279, 282, 286, 299, 301, 338, 395
Puzić, Himzo ef., 55
- R**
- Ragibkadić**, Ismail, **Vidi** Smailkadić, Ragib ef.
Rapović/Repović, Mihajlo, 151, 157, 161, 163, 167, 338
Rašidić/Rašidagić, pisar u Sarajevu, 167, 171, 225, 229, 338
Raunichar, Nikomed, 276
Redžić, Hafiz Ibrahim ef., 58, 114, 121, 191, 195, 199, 205, 209, 213, 217, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 278, 302, 338, 407, 414
Redžić, Mustafa ef., 223, 226, 235, 239, 262, 338, 409
Redžović, Osman, 241, 338
Renner, Heinrich, 41, 398
Repovac, Ibrahim ef., 151, 157, 338
- Resić**, Mehmed/Ahmed, 169, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 291, 338
Resulbegović, Abdullrahman beg, 14, 83, 147, 149, 151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 339, 409, 410
Resulbegović, Asim, 157, 161, 163, 167, 339, 409
Resulbegović-Kapetanović, Jusuf beg, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 339, 410
Resulbegović, Osmanbeg Abdulah, **Vidi** Resulbegović, Abdullrahman beg
Rezaković, Hafiz Rasim ef., 213, 217, 221, 225, 229, 231, 237, 339
Rifatbegović (rod. Kapetanović), Arzija, 125, 415
Rišić, Muhamed eff., 145, 339, 407
Rizvanbegović, Ćamil/Kjamil beg, 197, 201, 339
Roskiewicz, Johan, 24, 398
Rustempašić, Hafiz Hajdar ef., 223, 226, 231, 239, 271, 339
Rušdić/Ruždić, Sulejman, 151, 159, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 294, 339
Rušdi, Muhibi Zade Jusuf, 45, 339
Rušdi, Sulejman Mustafa, 145, 149, 339
Rušid efendija, 46
- S**
- Saatčić/Seatčić**, Muhamed ef., 167, 171, 175, 179, 339
Sadiković, Abdulfetah/ A. Fettah ef., 203, 207, 210, 215, 219, 225, 229, 233, 237, 241, 262, 339
Sadiković, Abid ef., 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 175, 181, 185, 189,

- 191, 195, 199, 203, 207, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 340, 341
- Sadiković** Ali/Alija Riza ef., 221, 225, 229, 233, 237, 241, 262, 340
- Sadiković**, Hafiz Osman, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 326, 340
- Sadiković**, Halid ef., 95
- Sadiković**, Kasim/Hasan ef., 120, 229, 233, 237, 241, 262, 340, 414
- Sadiković**, Mehmed, 99
- Sadiković**, Muharem, 143, 147, 268, 340
- Sadiković** (rod. Tančica), Arifa, 120, 414
- Sadiković** (rod. Tančica), Šerifa, 95
- Sadiković**, Sadik ef., 199, 340
- Safilic**, pisar u Bosanskoj Kostajnici, 167, 340
- Salahović/Salihagić** Ahmed ef., 149, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 229, 233, 340, 409, 410
- Salihagić**, Mustafa, 235, 239, 340
- Salihagić/Saliheffendić**, Lutfulah, 143, 147, 151, 157, 161, 297, 312, 314, 340
- Salihović** Abid ef., **Vidi** Sadiković, Abid ef.
- Salihović**, Ahmed, 147, 151, 157
- Samardžić-Smajorić** Kosta, 155, 159, 163, 341
- Sapnjaković**, Mustafa, **Vidi** Muezinović (Sapnjaković), Muzaffer Mustafa
- Saračević**, Asifa, 296
- Saračević**, Tajib ef., 56, 296
- Sarač-Rujanac**, Dženita, 10
- Sarić**, Arif ef., 171, 341
- Sarić/Šarić**, Ibrahim, 60, 233, 237, 241, 263, 301, 341
- Sejdović**, H. Mehmed, 151, 157, 161, 165, 169, 181, 185, 189, 341
- Sejdović/Seidović**, H. Abdulah, 143, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 177, 181, 185, 189, 341
- Selimbegović**, H. Muharembeg, 229, 233, 237, 241, 341
- Selimović**, Alaga, 308
- Selimović**, Sejdaga, 308
- Semančić**, Hasan, 277, 278
- Semanić/Simančić**, Mehmed, 195, 199, 203, 207, 341, 407, 409
- Serdarević**, Smail Haki ef., 233, 237, 241, 341
- Shaheen**, S. Ali, 23, 398
- Shek-Vugrovečki**, Adalbert, 78, 303
- Siamhodžić**, Mehmed eff., 145, 149, 341
- Sikirić**, Vehbi ef., 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 235, 241, 261, 272, 279, 341
- Simičić**, Fatima, 297
- Simičić**, Idris ef., 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 285, 297, 341
- Simitčić**, Husejn-Saib ef., 61, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 209, 213, 217, 221, 225, 226, 231, 341, 342
- Simitčić**, Idris Hamdi kadija ef., **Vidi** Simitčić, Husejn-Saib ef.
- Skalić**, Nezir ef., 258
- Skalić/Škaljić**, Abdullah ef., 85, 169, 173, 175, 179, 183, 187, 193, 300, 342, 399
- Skalić/Škaljić**, Asim ef., 151, 155, 159, 163, 171, 175, 342
- Skarić**, Vladislav, 24, 398
- Skorović**, Lazar, 151, 342
- Sladović**, Eugen, 74, 398
- Smailbegović**, A., 159, 163, 171, 175, 179, 342
- Smailbegović**, Džafer, 342
- Smailbegović**, H. Seid/Sejit ef., 165, 169, 177, 181, 185, 189, 191, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 342

- Smailbegović**, H. Sulejman ef., 77, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 261, 279, 291, 342
- Smailkadić**, Ragib ef., 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 338, 342
- Smajlbegović**, Nedžib ef., 78
- Softić**, Osman, *Vidi* Softić/Seftić, Osman-Nuri ef.
- Softić/Seftić**, Osman-Nuri ef., 145, 149, 153, 155, 159, 163, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 342, 343
- Softić**, Seid ef., 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 279, 343
- Sokolović**, Nazif ef., 145, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 343
- Sokolović**, pisar u Sarajevu, 241, 343
- Sokolović**, Sunulah ef., 45, 52, 248
- Soltisz**, C., član Vrhovnog suda, 129
- Spahić/Spaho**, Fehim, 187, 343
- Spahić**, Mustafa, 14, 316, 399
- Spaho**, H. Hasan ef., 78
- Spahović**, Mehmed, 85
- Starčević**, Pavao, 277
- Stočanin**, Ismet, 55, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 253, 262, 343
- Strach**, Henrik, 78
- Strassmann**, Max, 48
- Strašević**, Saudin, 31, 39, 265, 323, 399
- Sugar**, F. Peter, 49, 399
- Sulejman I** Zakonodavac, 24
- Sulejmanpašić**, Rifatbeg, 78
- Suljić**, Sulejman, 155, 159, 343
- Sundu**, Ahmet, 267
- Suša**, Ahmed Hamdija, 116, 414
- Suša**, Omer ef., 116, 183, 189, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 235, 239, 261, 343, 414
- Š**
- Šahbegović**, Mehmed ef., 223, 226, 343
- Šahinović**, hadži Osman ef., 147, 161, 163, 167, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 330, 343, 409
- Šarac**, Hafiz Sulejman ef., 57
- Šehić**, Ahmed, 115, 281, 414
- Šehić**, Asim, 298
- Šehić**, Dželaludin ef., 157, 161, 165, 169, 173, 181, 344
- Šehić**, Ibrahim, 181, 189, 191, 195, 201, 205, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 261, 344
- Šehić**, Ibrahim ef., 181, 185, 203, 237, 241, 344
- Šehić**, Osman ef., 60, 145, 149, 153, 157, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 205, 209, 213, 217, 298, 344, 347, 415
- Šehić**, Sadik, 24, 36, 37, 43, 60, 74, 109, 266, 288, 293, 399
- Šehić/Šekić**, Ahmed, 235, 239, 344, 409
- Šehić**, Zijad, 9
- Šehomerović**, Salih, 155, 344
- Šehović**, Mehmed, 272
- Šerbić**, Ilija, 278
- Šeremet**, dnevničar u Livnu, 239, 344
- Šerić**, Ahmed ef., 109
- Šišić**, kadija, 185
- Škaljić**, Nezir ef., 33, 55, 299, 300, 301
- Škruga**, Ahmed, 195, 199, 203, 344
- Šteta**, Mustafa, 177, 344
- Šteta**, Nazif ef., 147, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 273, 344
- Šukri**, Ali ef., 297, 344
- T**
- Tafro**, Murad/Murat Hulusi ef., 143, 147, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181,

- 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 344
- Tančića**, Arif, 143, 147, 151, 157, 161, 281, 296, 345, 348, 415
- Tančića**, Jusuf, 151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 345
- Tawafsha**, A. K. J., 26, 399
- Tepanić**, S., vježbenik u Sarajevu, 201, 345
- Teparić**, Sulejman, 252
- Terzimehić**, Jusuf, 233, 345
- Teufik**, Mehmed, 145, 345
- Topić**, Ibro, 151, 157, 345
- Topo**, Ibro, *Vidi* Topić, Ibro
- Toromanović**, Murad, 153, 157, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 345, 407
- Toromanović**, Mustafa, *Vidi* Toromanović, Murad
- Travničanin**, Rasim ef., 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 285, 345
- Tuzlić**, Bakirbeg, 56, 78
- U**
- Učambarlić**, Hafiz Abid ef., 221, 223, 226, 231, 237, 241, 262, 345, 409
- Udovičić**, Salih ef., 77, 207, 217, 221, 225, 229, 233, 235, 239, 262, 272, 345, 409
- Ugljen**, Mehmed ef., 62, 143, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 251, 345
- Ugljen**, Sadik ef., 177, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 346
- Uvejs**, Naili ef., 46, 77, 87, 143, 147, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 179, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 256, 284, 294, 295, 309, 346, 350, 368, 389, 407, 415
- Uzeiragić**, Esad, 217, 221, 225, 255, 262, 346, 357, 416
- Uzunović**, Ejub, 41
- Uzunović**, Hašim, 149, 155, 346
- V**
- Vatrenjak**, Salih, 229, 233, 237, 241, 346
- Vinković**, Miroslav, 78
- Vrselj**, Ibrahim ef., 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 346
- Vukić**, Manojlo, 38
- Vuletić**, Gj., 77
- W**
- Wohlgemuth**, Peter, 77
- Z**
- Zagić**, Safa, 92
- Zaimović**, Asim, 229, 233, 237, 241, 262, 270, 346
- Zlatar** (rod. Tulić), Haša, 119, 414
- Zukanović**, Omer, 173, 346
- Zvizdić** Mulalija (Ali) ef., 143, 147, 151, 157, 161, 163, 167, 346

INDEKS GEOGRAFSKIH POJMOVA

A

Austrija, 25

Austro-Ugarska (Habsburška) monarhija,

13, 18, 25, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 41,
42, 49, 52, 55, 58, 62, 75, 82, 83, 92, 94,
100, 101, 245, 246, 247, 263, 268, 293,
296, 359, 364, 379, 385, 394, 398

B

Banja Luka, 28, 34, 40, 62, 65, 134, 145,

149, 153, 155, 159, 163, 167, 171, 175,
179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207,
210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239,
245, 258, 275, 283, 295, 306, 316, 317,
320, 322, 324, 325, 328, 329, 331, 332,
334, 335, 336, 337, 342, 346, 390, 412

Beč (Wien), 33, 88, 246, 249, 394, 398

Beograd, 395, 397, 441

Berane, 267

Bihać, 28, 34, 54, 63, 65, 134, 145, 149,

153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181,
185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 235, 254, 255,
276, 289, 292, 306, 310, 314, 315, 316,
317, 319, 320, 329, 332, 333, 335, 338,
339, 344, 412

Bijeljina, 34, 37, 41, 62, 68, 134, 145, 149,

153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181,
185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 255,

277, 282, 315, 318, 319, 324, 326, 327,
328, 333, 338, 340, 342, 343, 346, 413

Bilaj, 42

Bileća, 34, 61, 62, 134, 143, 147, 151,

157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183,
187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215,
219, 223, 226, 231, 235, 239, 271, 272,
307, 316, 319, 321, 323, 333, 334, 336,
345, 403, 412

Biograd, 55

Bosanska Dubica, 34, 35, 108, 109, 134,
185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 258,
319, 322, 331, 333, 334, 335, 344

Bosanska Gradiška, 34, 48, 65, 93, 134,

145, 149, 155, 163, 167, 171, 175, 179,
183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 290,
315, 320, 328, 332, 335, 342, 412

Bosanska Kostajnica, 34, 35, 38, 113, 134,

145, 149, 155, 159, 163, 167, 171, 175,
177, 179, 318, 323, 327, 334, 337, 340,
343, 344, 414

Bosanska Krupa, 34, 134, 145, 149, 153,
157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185,
189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215,
219, 223, 226, 231, 235, 239, 272, 315,
319, 320, 322, 323, 327, 330, 332, 333,
334, 335, 339, 340, 341, 343

Bosanski Brod, 34, 78, 134, 235, 239,
319, 325, 329, 335

Bosanski Novi, 62, 135, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 257, 315, 319, 320, 329, 332, 334, 336, 342, 343

Bosanski Petrovac, 34, 42, 68, 80, 134, 145, 149, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 245, 259, 318, 320, 322, 325, 327, 330, 333, 334, 338, 339, 341, 342, 344, 413

Bosanski Šamac, 281, 325

Bosanski vilajet, 13, 17, 24, 25, 44, 85, 359, 361, 379, 381, 392

Bosna i Hercegovina, 9, 13, 14, 15, 17, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 41, 44, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 58, 74, 75, 82, 84, 87, 88, 99, 100, 103, 104, 106, 129, 130, 139, 140, 247, 248, 249, 251, 252, 263, 268, 277, 278, 290, 293, 298, 299, 301, 311, 316, 359, 360, 364, 379, 380, 384, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 439

Brčko, 34, 38, 56, 65, 134, 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 272, 314, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 326, 327, 328, 336, 337, 340, 341, 412

Bugojno, 34, 134, 143, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 271, 274, 314, 317, 326, 331, 337, 339, 343, 346

C

Carigrad, 32, 45, 47, 55, 292

Cazin, 34, 43, 44, 52, 67, 117, 134, 140, 145, 149, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 239,

276, 277, 278, 314, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 326, 327, 328, 329, 332, 334, 336, 337, 338, 339, 341, 343, 344, 345, 346, 406, 412, 413, 414

Č

Čajniče, 34, 65, 133, 134, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235, 239, 273, 285, 318, 323, 325, 327, 331, 332, 334, 342, 412

Čapljina, 258

D

Derventa, 34, 67, 77, 134, 145, 149, 155, 159, 163, 167, 171, 177, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 239, 315, 317, 318, 325, 328, 329, 336, 340, 341, 342, 344, 413

Doboj, 35, 135, 239, 325

Donja Tuzla, 34, 67, 119, 134, 149, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 312, 315, 316, 317, 318, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 329, 330, 334, 335, 337, 338, 339, 340, 341, 344, 413, 414

Donji Vakuf, 274

Dubočac, 77, 78

F

Foča, 34, 134, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 239, 317, 318, 323, 330, 331, 334, 335, 343

Fojnica, 34, 40, 61, 80, 134, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 191, 195, 199, 203, 207, 210,

215, 219, 223, 226, 231, 239, 305, 315,
316, 320, 324, 327, 331, 334, 340, 346
Francuska, 24

G

Gacko, 34, 35, 134, 143, 147, 151, 157,
161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187,
191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219,
223, 226, 231, 239, 317, 318, 330, 335,
336, 337, 338, 341, 345, 346

Glamoč, 34, 48, 58, 65, 134, 145, 147,
151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181,
185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 239, 315, 319,
320, 331, 337, 338, 341, 344, 412

Goražde, 35, 267

Gračanica, 34, 68, 134, 145, 149, 153,
155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185,
189, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215,
219, 223, 226, 231, 239, 255, 282, 320,
322, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331,
332, 334, 338, 341, 342, 346, 413

Gradačac, 34, 37, 43, 62, 66, 134, 145,
149, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181,
185, 189, 191, 195, 199, 203, 207, 210,
215, 219, 223, 226, 231, 239, 281, 316,
320, 321, 324, 327, 330, 333, 334, 336,
338, 340, 343, 344, 399, 413

Grahovo, 35

I

Ilidža, 291, 292

Istanbul, 32, 45, 47, 50, 51, 55, 246, 292,
312, 330, 334, 338, 359, 360, 379, 380,
396, 399

J

Jajce, 34, 134, 143, 147, 151, 157, 161,
165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191,
195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223,

226, 231, 239, 297, 312, 317, 327, 337,
340, 342, 344, 345

Jordan, 439

K

Kavkaz, 32

Kiseljak, 290

Kladanj, 34, 68, 134, 145, 149, 155, 161,
165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191,
195, 199, 203, 207, 210, 215, 219, 223,
226, 231, 235, 239, 314, 316, 317, 318,
320, 325, 329, 331, 332, 338, 341, 343,
344, 413

Ključ, 34, 134, 145, 149, 153, 157, 161,
165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 191,
195, 199, 203, 207, 210, 215, 223, 226,
231, 239, 315, 320, 328, 333

Kolibe (tur. Jakeš), 78

Konjic, 34, 36, 37, 134, 143, 147, 151,
157, 161, 163, 167, 171, 175, 179, 183,
187, 191, 195, 199, 203, 207, 210, 215,
219, 223, 226, 231, 235, 239, 251, 253,
257, 272, 285, 290, 292, 314, 317, 318,
319, 321, 322, 323, 324, 326, 333, 338,
340, 343, 345

Kotor-Varoš, 34, 48, 134, 161, 165, 169,
173, 181, 185, 189, 191, 195, 199, 203,
207, 210, 215, 219, 223, 226, 231, 235,
239, 251, 314, 315, 319, 322, 341, 343,
344, 345

Kozarac, 35

Kukavice, 78

Kulen-Vakuf, 42

L

Leipzig, 398

Livno, 14, 34, 134, 145, 147, 151, 157,
161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189,
191, 195, 199, 203, 207, 210, 215, 219,

223, 226, 231, 239, 314, 321, 322, 326,
327, 328, 332, 336, 338, 341, 344

London, 439

Lužani tur. Velika, 78

Lj

Ljubinje, 34, 66, 134, 143, 147, 151, 157,
161, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187,
193, 195, 199, 203, 207, 210, 217, 219,
225, 229, 231, 239, 271, 319, 322, 323,
332, 335, 337, 413

Ljubljana, 392, 393

Ljubuški, 34, 52, 62, 68, 84, 104, 118,
122, 125, 134, 143, 147, 151, 157, 161,
163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193,
197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225,
229, 233, 237, 241, 253, 256, 315, 322,
327, 328, 329, 330, 336, 340, 343, 345,
346, 391, 413, 414, 415, 439

M

Maglaj, 34, 67, 134, 145, 149, 153, 155,
159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189,
193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 233, 241, 280, 316, 319, 328,
329, 332, 335, 337, 344, 345, 413

Mekka, 399

Mostar, 10, 14, 28, 34, 47, 61, 66, 77,
100, 101, 123, 131, 132, 134, 143, 147,
151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179,
183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213,
217, 221, 225, 229, 233, 241, 245, 246,
256, 270, 271, 273, 285, 315, 318, 319,
320, 321, 323, 324, 326, 329, 330, 331,
332, 333, 334, 335, 338, 340, 345, 346,
391, 398, 404, 412, 413, 414, 439

N

Nevesinje, 34, 66, 133, 134, 143, 147,
151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179,

183, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217,
221, 225, 229, 241, 272, 273, 314, 320,
323, 326, 330, 333, 336, 344, 345, 413

Nikšić, 267

O

Odžak, 78

Omeragići, 77

Orašje, 346

Osmansko carstvo (Osmanska država), 13,
23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 44, 46,
47, 51, 58, 73, 246, 247, 248, 249, 265,
294, 302, 340, 359, 361, 363, 365, 379,
381, 383, 385, 398

P

Palestina, 26, 399

Potočari, 77

Prijedor, 34, 38, 46, 134, 145, 149, 153,
155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183,
187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217,
221, 225, 229, 233, 241, 316, 319, 324,
325, 326, 327, 330, 337, 339, 340, 341,
343, 346

Prnjavor, 34, 134, 145, 149, 155, 159,
163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193,
197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225,
229, 233, 241, 314, 315, 316, 321, 327,
330, 331, 332, 334, 337

Prozor, 34, 66, 134, 143, 147, 151, 157,
161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189,
193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 233, 241, 317, 318, 322, 324,
327, 333, 339, 342, 344, 346, 413

Pula, 58, 303

R

Rogatica, 34, 40, 52, 66, 134, 143, 147,
151, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183,
187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217,

221, 225, 229, 233, 241, 278, 318, 325,
328, 329, 331, 336, 342, 344, 346, 413

Rudo, 42

S

Salonik, 90

Sanski Most, 34, 69, 134, 145, 149, 153,
157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185,
189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217,
221, 225, 229, 233, 237, 241, 306, 311,
314, 315, 317, 318, 320, 325, 327, 340,
343, 344, 346, 413

Sarajevo, 9, 14, 16, 17, 24, 28, 29, 33, 34,
35, 39, 41, 50, 52, 54, 55, 60, 61, 69, 73,
85, 87, 91, 92, 100, 105, 107, 130, 133,
134, 139, 143, 147, 151, 155, 159, 163,
167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197,
201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229,
233, 241, 245, 250, 251, 254, 259, 260,
267, 270, 272, 275, 282, 283, 288, 290,
294, 298, 299, 300, 301, 302, 307, 314,
316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324,
325, 326, 328, 329, 330, 331, 332, 334,
335, 336, 337, 338, 339, 341, 342, 343,
344, 345, 346, 391, 392, 393, 394, 395,
396, 397, 398, 399, 413, 439, 441

Seattle, 399

Sijekovac, 78

Srbija, 85

Srebrenica, 34, 134, 145, 149, 153, 155,
159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189,
193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 233, 237, 241, 285, 314, 315,
319, 322, 323, 324, 325, 336, 341, 343,
344, 345

Stolac, 34, 60, 62, 67, 87, 134, 143, 147,
151, 157, 161, 163, 167, 171, 175, 179,
183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213,
217, 221, 225, 229, 233, 241, 258, 270,

271, 315, 318, 321, 323, 330, 332, 333,
336, 339, 341, 345, 413

T

Tešanj, 34, 48, 69, 87, 134, 145, 149, 155,
159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187,
193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221,
225, 229, 233, 241, 257, 285, 315, 317,
319, 322, 323, 324, 326, 327, 330, 334,
340, 342, 343, 344, 398, 413

Travnik, 28, 34, 55, 62, 63, 68, 101, 134,
143, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173,
177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205,
209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241,
260, 271, 283, 315, 316, 317, 321, 323,
324, 327, 328, 329, 331, 334, 336, 337,
346, 413

Trebinjčica, 39

Trebinje, 34, 38, 39, 43, 53, 83, 134, 143,
147, 151, 157, 161, 163, 167, 171, 175,
179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209,
213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 258,
260, 263, 270, 271, 307, 314, 317, 330,
332, 333, 339, 340, 391, 405, 408, 412,
439

Turska, 83, 305, 342

Tuzla, 10, 14, 28, 34, 39, 56, 62, 134, 145,
241, 258, 297, 312, 315, 316, 317, 318,
319, 321, 322, 329, 334, 338, 339, 346,
391, 399, 413, 439

U

Ujedinjeno Kraljevstvo, 26

V

Varcar-Vakuf, 34, 134, 197, 201, 205,
209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241,
258, 316, 320, 322, 343

Velika Kladuša, 43, 44

Visoko, 34, 46, 69, 134, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 272, 318, 322, 329, 331, 332, 333, 334, 337, 341, 342, 343, 344, 346, 413

Višegrad, 34, 42, 69, 134, 143, 147, 151, 155, 159, 163, 167, 171, 175, 179, 183, 187, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 259, 314, 316, 321, 322, 324, 325, 326, 329, 331, 333, 337, 341, 342, 343, 413

Vlasenica, 34, 69, 134, 145, 149, 153, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 237, 241, 258, 259, 271, 314, 315, 317, 321, 322, 324, 328, 329, 330, 334, 335, 344, 345, 413

Z

Zagreb, 134, 313, 314, 332, 333, 336, 337, 342, 346, 392, 393, 394, 396, 397

Zenica, 34, 41, 67, 134, 145, 147, 153, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185,

189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 258, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 322, 323, 325, 330, 331, 333, 337, 341, 343, 345, 395, 399, 413

Zvornik, 15, 34, 35, 134, 135, 145, 149, 155, 159, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 314, 315, 321, 323, 329, 334, 336, 339, 340, 344, 345

Ž

Žepče, 34, 134, 143, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 258, 319, 328, 329, 341, 342, 346

Županjac, 145, 147, 151, 157, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 205, 209, 213, 217, 221, 225, 229, 233, 241, 306, 314, 319, 321, 322, 325, 331, 332, 337, 341, 342, 344

Županjac/Duvno, 34, 80, 134

SPISAK SKRAĆENICA

ABiH – Arhiv Bosne i Hercegovine

AHNKM – Arhiv Hercegovačko-neretvanskog kantona Mostar

AIZ – Arhiv Islamske zajednice

ATK – Arhiv Tuzlanskog kantona

GHB – Gazi Husrev-begova biblioteka

HAS – Historijski arhiv Sarajevo

IB – Izvještaji konfidenata

KSLJ – Kotarski sud Ljubuški

KST – Kotarski sud Trebinje

LD – Lični dosjei

RAGKS – Regeste Austrougarskog generalnog konzulata u Sarajevu

SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija

ŠSLJ – Kotarski šerijatski sud Ljubuški

ŠSM – Kotarski šerijatski sud Mostar

ŠSS – Šerijatski sud Sarajevo

ŠST – Kotarski šerijatski sud Tuzla

VGS – Vrhovni građanski sud

VPM – Vakufsko povjerenstvo Mostar

VŠS – Vrhovni šerijatski sud – Sarajevo

ZVS – Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu – Sarajevo

O AUTORICI

Hana Younis rođena je 24. decembra 1976. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovno, srednje i visoko obrazovanje. Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu magistrirala je 2007. godine, a doktorsku disertaciju odbranila je 2012. godine. Od 2003. godine zaposlena je u Institutu za historiju Univerziteta u Sarajevu gdje je napredovala u zvanjima od stručnog saradnika do višeg naučnog saradnika 2017. godine. Težište njenog istraživanja je historija Bosne i Hercegovine u posljednjim decenijama osmanske uprave i austrougarskom periodu, s posebnim osvrtom na društvenu historiju i historiju svakodnevnog života.

Objavila je knjige: *Al-hayat bayn al-šarq wa al-garb – Al-Hayat al-yawmiyyah li-nas fi Sarayifu fi nahayati al-qarn al-tasii ašer* (Sarajevo, 2012), *Daša Jelić. Pogled u život jedne žene u posljednjim decenijama osmanske uprave u Sarajevu* (Beograd, 2016), *Od dućana do pozorišta. Sarajevska trgovačka elita 1851.-1878.* (Sarajevo, 2017) i *Svakodnevni život u Sarajevu 1850.-1878.* (Sarajevo, 2019). Prevela je i priredila putopis *Ljetno putovanje u Bosnu i Hercegovinu Muhameda Ali-paše* (Sarajevo, 2008). Napisala je više naučnih radova, priloga i prikaza u relevantnim naučnim časopisima. Učestvovala je na više naučnih konferencija i skupova, a u sklopu ERASMUS+ programa gostovala na Middlesex University u UK – London. Bila je urednica časopisa *Prilozi* Instituta za historiju. Član je redakcije više časopisa u Bosni i Hercegovini i inostranstvu. Također je član upravnog odbora UG "Centar za osmanističke studije Sarajevo" te počasni član udruženja "Arab Women Media Centar Jordan". Vodila je više uspješnih projekata na lokalnom i međunarodnom nivou.

Udata je i ima kćerku.

HISTORIJSKE MONOGRAFIJE
Knjiga 21

Hana Younis
BITI KADIJA U KRŠĆANSKOM CARSTVU
RAD I OSOBLJE ŠERIJATSKIH SUDOVA U BOSNI I HERCEGOVINI 1878.-1914.

Izdavač:

Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju
Podgaj 6, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
<http://www.iis.unsa.ba>

Za izdavača:

Dr. Sedad Bešlija

Lektura:

Adaleta Kadić

Korektura:

Mehmed Hodžić

Prijevod zaključka na engleski jezik:

Anela Dedić

Prijevod zaključka na arapski jezik:

Rezk Al-Ghoul

DTP i izrada registara:

Amra Mekić

Korice dizajnirala:

Mejsun Al-Ghoul

Tiraž:

200

Štampa:

Minex Trade d.o.o. Zenica

Za štampariju:

Ibrahim Meškić